

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 24 (3328) 1941 оной январин 30, четверг | СЭН 10 МУНГЭ

Санын спортыг үргэнээр дэлгэрүүлхэ шухала

Манай, Бурят-Монголой республика болбол эрхим санашадаара орон соого сүүрханаар үнийнэй. 1937 ондо, Улан-Удэ—Москва маршрутдаар манай эрхим санашадаагад: Халалова, Гусева ба бусад хамта 6 хүн үбэлэй шөмөрүүн хүйтэндэ санаар ба ябагаар абалгыг эрхилжэ, хүсэһэн зорилгоёо могоото байнаар дүүргэһэн ба Советсье правительствын зүгһөө дээш шаглана хүртэһэнийн мэдээжэ. Тэдэ сагагад-санашадай жэшөө манай республика дотор санын спортыг үргэнэлгэдэ нилээт өтэ нүлөө үзүүлэһэн байна.

Санын спорт болбол санашадай бөө хабарадай хүгжэлгэдэ тулалхайна гадна, тэрөөндө хүсэ шадал ба хатуула, зориг ба өнхөн хүмүүжүүлэ, дүүр өндө бөөтэй, хатуужамал, бүхэ, голзон, зориг ба хүсэл түгэлдөр хүнүүд социалистическэ ажал дээрэ хэрэгтэй, советскэ гражданин бүхэний ариун ба шалгин уялгада—эхэ ороноо хамгаалагда үлэмжэ тунатай. Эгөөн иимэ зорилгоор манайда спортыг, элэнтэдэ санын спортыг дэлгэрүүлэвэл. Санын спорт хадаа залуушүүдай шалгадаг хэрэг болохтой.

Бүгд орон дотор хүсэн түгэлдөрөөр өлгөрөөн, Хүдэлмэришэн-Таряашанай манаш Арминн XXIII жэлэй аадарта илэ нэрэмжэтэ санын уридаанда бэлдхөлэй үдэрүүд болбол манай республикын ажалшадай дунда санын спорт шудалалгыг улам хүсэтэйгөөр үргэхэ. Энэ үе соо республика дотор санашадай 1272 команда өмхидлэгдэ, хэдэн мянгад залуушүүдыг шабадуулан байна. Бүхэсоюзна санын уридаанда хабарадасаха, санаар абалтын техникыг шудалха—энэ хадаа эрхэй залуушүүл бүхэний хүндэтэ зорилго мүн. Зүгөөр, республикын зарим партийна, комсомольско ба спортивна организацинуудай хүтэлбэригшэвэй зүгһөө энэ шухалын шухала зэрэгтэ бодото анхарал хандуулагүй байнашаань шагтаалажа, Кабанскын, Иволгин, Кадтын ба бусад аймагуудта санын уридаанда бэлдхөлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуудалгана. Энэ аймагуудта залуушүүд-комсомольцуудай зариманин санын спорто хабарадуулагдатуу байнаар.

Санын Бүхэсоюзна уридаанай үлэхэ үдэр— февралын 2 хүртөөр минг хоёрхон хоног үлэхэ. Түүрү команданууд уридаанай өмхидлөгдө бэлэн, хоригын минимумыг түсөөлдө байна. Республика дотор хоёр мянга гаран комсомольцууд ГТО-гэй, санаар абалтын нормые үгэжэ, Бүхэсоюзна санын уридаанда хабарадасаха эрхэ туйлаһан байха юм. Февралын 2-го, амаралтын үдэр, манай республикын санашад, бүхэ оройгоо эрхим санашадтай нэгэн хамта санын спортыг өмхидлэхэ. Энэ үдэр манай спортынүүдэй омог баарай үдэр болоно. Юуб гэхэдэ, төдөнөр тус уридаанда хабарадасан, өөһөднгөө хатуула ба мөргөжэлыг ороойгоо эрхим санашатай уридажа шаглана. Бүхэсоюзна мурсыоһон хадаа гай.

Февралын 22 хүртөөр үргэлжлэхэ байна. Энэ уридаа өмхидхөлэй үндэр дээдэ хэмжээдэ үнэргэхэ зорилго нутагуудай комсомольско организацинуудта даалгана. Комсомолой Обкомшо өмхидлэ, эхин организацинууд хүртөөрөө, энэ шухала хэмжээбуулыг хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Санын спорт болбол Бүхэсоюзна уридаанда бэлдхөлэй үдэрүүд соо эршэмтэйгөөр ябуудалгад хизаарлагдха бэшэ, харин санашадаа улам хүсэтэйгөөр үргэхэ ёһотой. Советскэ Союзай Герой хүр Г. Гармаев санын спортыг шудалха тухайда халган манай газетэдэ бэшэжэ, республикын бүхэ ажалшадые уриалһан байна.

«Биднэр болбол эрээдүйн шийдэхэ тулалдаанда бэлэн түгэс байха ёһотой. Дайсанаа илэһэн тулада, өөрынгөө эртөөнөө бэлдэхэ хэрэгтэй: советскэ хүн бүхэн сөрөгэй харгыг шудалха; винтовкоор бууджа, жадаар хадхала шадаха ба санаар ябалгыг шудалха зэрэгтэй.

...Санын спорт болбол физкультурна өмхидхөлэй эрхилхэ хэрэг байха гадна, мүн бүхэ партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд тэрөөндө хамгааралсаха, өөһөднгөө гарт абаха, олоной дунда улам үргөнөөр нөбтөрүүлхын түлөө төмсөхэ уялгатай гэжэ хүр Гармаев өөрынгөө статья соо бэшэжэ. Советскэ Союзай Геройн энэ уриа хадаа олонитэ ажалшадта халуунаар найшагдан дөмжөлдөхэ байһанын лэбтай. Залуушүүд-комсомольцууд, санын спортыг үргэнээр эрхилэгтэй!

Санаар ябалгыг эрхилхэ аад, сана дутана гэдэн гомодолнууд зарим нэгэн хүнүүдэй зүгһөө дурсагдаг байна. Иимэ гомодол хадаа ямаршье үндөһө баримтагүй, харин санын спортыг дэлгэрүүлхэ зэрэгтэ наад ушаруула, түрүүшүүдэй үүсхэлыг толгойлохэ шадабаригүй, одооной ажабайдалгаа гэгдэнэ хүнүүдэй абарг гээшэ. Санын дутамаг дөрөөһө бодожо, санын спортыг шудалалга зааханшье наатаха ёһотой. Эдын аймагай комсомольцууд өөһөдө сана үйлдэригжэ, эрхим үүсхэл гаргаһан байна. Эдынхидэй үүсхэлыг республикын бусад аймагуудта халан абажа, нутагта сана матаха ябаданууд олоһороо.

Гадна, нутагуудай олоборилгын кооперацинуудай артельүүд сана үйлдэригжэлыг бүхэ хэмжээгөөр үргэхэ ёһотой. Нутагай сирөөһөө үргэн харгалхэй эд товарнуудыг өлбөгөөр бүтөөн гаргах тухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй Совнаркомой тогтоол болбол промкооперацинуудыг энээндэ шагната уялгална.

Нутагуудай партийна, комсомольско организацинууд, нигитн өмхидүүл болбол санын спортыг улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлгэдэ, предприяти, өмхид-зургаан, завод, колхоз, вургуули бүхэдэй дөрөгдэ санашадай командануудыг өмхидхэхэ хэрэгтэ эдбхитэйгөөр хабарадасаха ба хүтэлбэрилхэ уялгална.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

ТЫЧИНА П. Г. ГЭГШЫЕ АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Уралыскэ Советскэ литературны үгөөдлөгдө гайхамшг габьяануудай түлөө, түрэнһөө хойшо 50 наһа ба литературна ажабайтуугаар 30 жэл гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Украинь СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН. Москва, Кремль. 1941 оной январин 27.

Литовскэ ССР-тэ хабарай тарилгада бэлдхэжэ байна

КАУНАС. Литовскэ тарашад хадаа хабарай тарилгада өршөмтэйгөөр бэлдхэжэ эхилэ. Үнэргөгшө жэлэйхитэй жэшээлдө, тарашанай талмай 40000 гектар үргэн болобо. Картофель, лен ба сахарай свеклыг тарилга илалга дөөшлөһөн байха юм. Гүрэн хадаа ажалша тарашадта 30 000 000 түхөршиг эвэл үгөө. Энэ мүнөөр малнуудыг, зэр-зэмсэг, хүрэнгэ ба удобрени абаха байна. Советскэ засагһаа газар абаһан олон тарашад болбол шэнэ гэрнүүдэй ба байра шадалай барилгануудай болохоһоо гадна, зэр-зэмсөгөө зайабарилһан ба мори худалдажа абаһан байна. Уеднүүдтэ машинно-транспорна станцинууд байгуулагдана. (ТАСС).

СССР-эй науғануудай Академиин академик, поэт, уридан Ленинэй орденээр шагвагдаһы Тычина Павло Григорьевичы Ажалай Улаан Тугай орденээр шагнаха. Президиумэй түрүүлгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН. Москва, Кремль. 1941 оной январин 27.

Мүнөөдэрэй номерто:

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ХАҢА СООНЬ БЭЛЭДХЭ: Нийн жэшэ. Амалай заршам нулаууланай хойшолом. Хүдэлмэринь унмагайрһаар (2-дохн ноур).

МАМИЛОВ—Колхозуудта өг үргэл-мйн эвоннуудыг яамэ өмхидхэхэ тухайда (2-дохн ноур).

БМАССР-эй Совнаркомдо (2-дохн ноур)

ДУБРОВСКИЙ—Мүнөөдэрэй зорилго (2-дохн ноур).

ПАРТИНА АЖАБАЙДАЛ: Коммунистууд түрүү үүргэ өзлнэ. Абһан шийдхэбэрэ заабол гүйсэдхэхэ. Оборонно хүдэлмэрини шэнэ амжалтануудай түлөө. Нонин хөөрлөөн. (3-дахн ноур).

Д. ДАМБАЕВ—Диспетчер Николай Мурин (3-дахн ноур).

Профессор КУДРЯВЦЕВ—Бурят вургуулида ород хэлэ заалга тухийда (3-дахн ноур).

Бурят хэлнэй орфографин балар зүйлнүүд (4-дахн ноур).

ХИЛЫН СААНААА ТЕЛЕГРАММА-НУУД: Англи ба Германи хоорондын дайн. Румынндахи байдал. Галдадын оронуудай экономика байдал. (4-дахн ноур).

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол

1941 оной түрүүшын кварталда СССР-эй Наркомлесэй модобэлдхэл дээрэ ажалай ба унаагай түлбэритэ повинность байгуулха тухай

Энэ жэлэй түрүүшын кварталда модо отолхо ба шөрхөхэ түсөбье дүүргэхэ зорилгоор, ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоохон:

1. Доро дурсагдаһан областнуудта, хизаарнуудта ба республикануудта СССР-эй Наркомлесэй модобэлдхэл дээрэ ажалай ба унаагай түлбэритэ повинность байгуулха гөбөл:

а) 1941 оной январин 23-наа апрелин 1 хүртөөр—Архангельска, Вологодско, Ленинградска, Молотовско, Калининска, Горьковска, Ивановска, Свердловско, Ярославска, Читинска, Кировска, Новосибирска, Омско, Смоленска, Московско, Рязанско, Пензенско, Челябинска, Тамбовско, Куйбышевска, Орловско ба Иркутска областнуудта, Хабаровска, Алтайска ба

Брянска, Кизлярска, Удмуртска, Чувашска, Башкирска, Коми, Марийска, Татарска ба Бурят-Монголой АССР-тэ ба Карело-Финскэ ССР-тэ;

б) 1941 оной январин 23-наа мартын 15 хүртөөр—Воронежско ба Курскэ областнуудта, Приморско ба Краснодарска хизаарнуудта, БССР, УССР ба Виргискэ ССР-тэ.

2. Доро дурсагдаһан республикануудта, хизаарнуудта ба областнуудта нимонүүд хэмжээбуулануудыг бөөдүүлхын союзна ба автономно республикануудай Совнаркомуудыг, хизаарнуудай ба областнуудай ажалшадтай депутатуудай Советүүдыг уялгалха.

а) 1941 оной түрүүшын кварталда үйлдэриин иимэ хэмжээнэй даабаринг болзолшугуудай ба үмсын ажалтанай хүсөөр бөөдүүлхэ гөбөл:

Областнууд, хизаарнууд, республиканууд	Бөлдхөл (миллион)	Зөөлгэ (кбм)	Шэрэжэ асаралга
Архангельска область	2.200	3.000	1.900
Вологодская область	1.600	2.900	1.450
Ленинградская область	1.930	2.320	1.060
Молотовская область	860	940	800
Калининская область	800	660	430
Горьковская область	800	850	900
Ивановская область	1.000	830	320
Свердловская область	1.200	380	700
Ярославская область	800	630	290
Читинская область	800	500	540
Кировская область	700	730	450
Новосибирская область	500	700	270
Омская область	120	460	270
Смоленская область	410	450	60
Московская область	600	370	200
Рязанская область	390	250	—
Пензенская область	300	210	100
Челябинская область	400	250	130
Тамбовская область	300	240	80
Воронежская область	230	150	—
Куйбышевская область	280	310	90
Курская область	170	130	30
Орловская область	150	110	—
Иркутская область	380	230	750
Хабаровская хизаар	450	230	280
Алтайска хизаар	300	430	150
Красноярска хизаар	230	380	430
Приморско хизаар	180	130	170
Краснодарска хизаар	10	30	—
Удмуртска АССР	2.000	1.530	580
Башкирска АССР	1.000	1.150	340
Чувашска АССР	800	740	200
Коми АССР	650	130	570
Марийска АССР	650	900	320
Татарска АССР	400	600	40
Бурят-Монголой АССР	210	750	280
ВССР	6.700	6.620	540
УССР	3.500	3.800	500
Карело-Финскэ ССР	2.600	2.160	1.100
Киргизскэ ССР	165	150	40

б) СССР-эй Наркомлесэй модо бөлдхэлгын өмхидхэлгын хамта, дээрэ заагдаһан үйлдэриин даабаринуудыг хоёр неделын болзорто районуудай ажалшадай депутатуудай Советүүдэй гүйсэдхомуудта хизаарлан дурсаха ба тус уялгата даабаринуудыг болзолшугуудта ба үмсын ажалшадта хизаарлан хүржэ, тэрэний дүүргэлгыг хангалта эригдэхэ хүдэлмэришэдэй ба унаагай түсые 1941 оной январин 23 хүртөөр модо бөлдхэлдэ гаргахын уялгална.

3. Гүрэнэй предприятинуудта, өмхид-зургаануудта ба транспорт дээрэ хүдэлмэригжэ байһан хүдэлмэришэдыг ба албаагаһадые ажалай ба унаагай уялгата повинностьһаа сүлөөлхэ.

4. Ажалай ба унаагай түлбэритэ повинности бөөдүүлхэ тухаа хэмжээбуулануудыг дүүргэлтэ болгохын түлөө ба модо бөлдхэлыг, шөрлөгтэ ба аюулыг колхознуудай, үмсын ажалтанай хүсөөр бөөдүүлхэ абадалай түлөө союзна республикануудай компартиин ЦК-гэй, ВКП(б)-гэй хизаарнуудай, областной комитетуудай нөгдөгөөр секретарьнууд ба мүн төрөшлөн, союзна ба автономно республикануудай совнаркомуудай түрүүлгшэ,

хизаарнуудай ба областнуудай ажалшадтай депутатуудай Советүүдэй түрүүлгшэд болбол тус-тусгаа харюусаха байна.

5. Ажалай ба унаагай повинностида хабарадуулагдхадта гол салын түлөө хөөһө гадна, мүн, СССР-эй Совнаркомой ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1938 оной ноябрын 15-най № 1238 тогтоолтой зохиолуулан, шагналта нэмжэ түлэхэ гөбөл тогтоох.

6. Модобэлдхэлгын өмхид-зургаануудтай баталһан договорой ёһоор, модо бөлдхэлд дээрэ хүдэлмэригжэ байгаа хүдэлмэришэд болбол ажалай ба унаагай повинностиин байгуулагданһаа хойшо мүн тэндэ үлэхэ, ажалай ба унаагай повинностиа хабарадуулагдхадта тоологдохой байна. Энэ жэлэй намарай-үбэлэй сөөндө төдөнөрэй хүдэлмэридөө ороһон саһаа өмхиджэ, баталһан договоргойн зохиолуулан, төдөнөртэ гол салынгиын ба шагнал нэмжэ түлэхэ.

7. Ажалай ба унаагай повинностиаа зайсаһан ба модо бөлдхөлэй уялгата даабаринг дүүргэлтэ болгоогүй хүнүүд болбол хуулин харюусалгада хабарадуулагдхадта ёһотой гэжэ тогтоох.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй түрүүлгшэ В. МОЛОТОВ. Москва, Кремль. 1941 оной январин 17.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй секретарь И. СТАЛИН.

15 мянгадайд 300 бригада

ОМСК. «Облес» трестын модо отолшод болбол ВКП(б)-гэй Бүхэсоюзна XVIII конференциин хүндэлдэ зориулан, кварталалга даабаринг болзолшоһон урда дүүргэхын түлөө мурсыжэ байна. Сезон соогоо 15000 кубометр модо бэлдхэхөөр уяла абаһан бригадануудай тоо Леспромхозуудта олоһорно. Тарска леспромхоздо хүдэлмэригдэг стахановец нүх. Макаровой бригада өхэ ажалта туйлаба. Энэ бригадын туйлаһан ажалта болбол тус бригадирай оролсотойгөөр хүдэлмэригдэнһөө дудылдан байна. Нүхэр Макаров хадаа модо вулалгада өгөөн шэнэ арга—леточны гуримнар вулалгыг бөөдүүлжэ шадаһан байна. Энэ аргыг хөрөлһөн:

һаа хойшо, хүдэлмэригүй байха ябадаз болзуулагдажа, ажалай бүтөөсө 30 процент дөөшлүүлэгдэбэ. Энэ бригада январиингаа программыг бусадһаа түрүүн дүүргэһэн байна.

Леспромхозуудта 15 мянгадайд 300 бригада өмхидхэгдэжэ, нүхэр Макаровой дүршэлыг үргөнөөр хөрөлгөнэд Бригадануудай олонхын даабаринуудыг үлүүлэн дүүргэнэд. Тарска леспромхоздо нүхэд Загвоздинай, Чинцовай, Булатовой бригаданууд үдэр бүри 40-50 кубометр модо отолнод. Тобольскэ леспромхоздо, бүгдэй долоон ховог дотор 300 шахуу кубометр модон түсөбөө үдүү шөрөгдөн байна. (ТАСС).

СССР-эй Науғануудай Академиин Тажиниска филиалда (г. Сталинабад). Филологическа науғануудай кандидат нүх. Ниязмухамедов Бабадин ба ахалагша научна сотрудник нүх. Бузуруг-Заде Лутфуло гэгшэд шэнэ алфавит дээрэ дунда вургуулида үзэхэ тажиниска хэлнэй эгзэн түрүүшын учебнигыг гаргажа дүүргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэд Ниязмухамедов (зүүн гарһаа) ба Бузуруг-Заде. (ТАСС-ын фото).

И. В. Бабушкинай алууланһаа хойшо 35 жэл боло хын урда тээ

Бурят-Монголой АССР-эй историко-революционно музейн научна хүдэлмэригшэд болбол Улан-Удэ городой өмхид-зургаануудай ажаба Иван Васильевич Бабушкинай ажабайтууд тухай хөөрлөөд ба лекцинуудыг үнэргэжэ байна.

Музей болбол энэ оной январин 31-эй үдэр ород драмын театр соо, И. В. Бабушкинда зориулагданай өө-выставка нээхэ. Выставкадэ Бурят-Монголой АССР-эй искусствын габьяата деятель, орденот Тиминэй уралан бүтөөһөн, Бабушкинай скульптура; БМАССР-эй искусствын габьяата деятель орденот Павловой, урзууралшад нүхэд Балдаевой, Окладниковой, Годоновой ба бусадай зураһан, Бабушкинай ажабайдалыг тодо хонороор харууһан уран зурагууд табигдаха байна. Гадна, Бабушкинай революционно ябуулануудыг ба өдир наһанай ажабайдалыг харууһан материалнууд Москва, Харьков, Чита, Днепродзержинск ба бусад городуудһаа асаралдан ба тус выставкэ табигдаха юм. Выставка хадаа театрта табигдаһангайгаа үүдээр, Бабушкинай нэрэмжэтэ городто абаашагдажа, тэндэхи хүдэлмэришэдэ харуулагдана.

Закаменай аймагай «Джидастрой» хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэригшэд ба албаагаһад болбол Иван Васильевич Бабушкинай нүршэнһөө хойшо 35 жэлэй ойдо өршөмтэйгөөр бэлдхэбэ. Тэндэхи агитаторнуудта «И. В. Бабушкинай ажабайдал ба ажабайтууд тухай» семинар үнэргэгдөө. Мүнөө олон тоото агитаторнууд болбол колхозникуудай ба хүдэлмэришэдэй дунда хөөрлөөшүүдыг үнэргэжэ байна.

Улан-Удын партийна гөгөөрлөй байшанда Иван Васильевич Бабушкинай ажабайдал ба ажабайтуудануудта зориулагданай литературна выставка нээгдэбэ.

Мүн, городой агитколлективүүдэй хүтэлбэригшэдэй семинар үнэргэгдөн байна.

ВКП(б)-гэй Селенгын айкомой агитаци ба пропагандин талаг болбол Иван Васильевич Бабушкинай ажабайдал ба революционно ажабайтууд тухай агитаторнуудай ба пропагандистнуудай семинар үнэргэбэ. Мүнөө, хэдэн олон агитаторнууд аймагай центрын ажалшадай ба колхозникуудай дунда хөөрлөөшүүдыг үнэргэнэ. Январин 31-дэ Аймагай партийна кабинетдэй дэргэдэ Бабушкинай ажабайдалга хабаатай литературна выставка нээгдэхэнь. Мүн, энэ үдэр Ново-Селенгинскдэ, Галуута Нуурта, МТС-үүдээр ба Тельманай нэрэмжэтэ колхоздо суглаанууд ба хөөрлөөшүүд үнэргэгдэбэ байна.

Хабарай тарилгада хаана соонь бэлэдхэе!

Найн жэшээ

(Тунхэнэй аймагай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүх. Б. С. Барбановтай хөөрлөдөн).

Манай эхин парторганизацида хамтэ 22 коммунистууд тоологдоно. Эдэнэр хадаа колхозой үйлдэрини бүхы гол шухала (бригада, ферма гэхэ мэтэ) хүдэлмэри дээгүүр хубаарилан табигдахтай. Мүнөө ВКП(б)-гэй XVIII съездын нэрэмжэтэ социалистическэ мурьсоо үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бригада ба ферма бүхэн өөхөд хоорондоо мурьсоонхой догворнууды баталаад, тэрээнэ хэрэг дээрэн бөөлүүлжэ эхилэ. Энэение коммунистууд толгойлоно.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эрхимээр ябуулна. Урһа-пэйгөө тариаа сүм хаанан ба машина зэбсэгэй зааабарилгы үнэ дүүргэе. Таряалангай газары үтгэжүүлхын ту-

лада, саһа тогтоолго, шөбхэ зөөлгө ба бусад хэмжээбуулганууд найнаар эмхидхэлжэ. Энэ хүдэлмэри коммунист нүх. Чутков хүтэлбэрилдэг. Коммунистууд нүхэд Обоев, Пысева ба бусад хүдэлмэри дээрэ эрхим жөнөөнүүды харуулна.

Манай колхоз хадаа Толтойн сомоний, Сталиной нэрэмжэтэ артельтэй социалистическэ мурьсоонхой догвор баталһан байна. Тус догвор соогоо: 1941 ондо нэгэ бани, хүүгэдэй ясли байгуулха, модо тариха, радиоузел бии болгохо гэхэ мэтын тодорхой уялганууды абаад, тэдэ бүгды бодото хэрэг дээрэн бөөлүүлжэ ажилэбди.

Ажалай заршам нуладуулһанай хойшолон

Бичурын аймагай зарим колхозууд мүнөө жэлдэ үндэр ехэ ургаса абахын түзөө оролдогто гарганалгүй, нобшоржо байна. Энэение гэршлэхын тулада фактууды хараад үзэе:

Красно-Посельский сельсоведай, Дзержинский нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэнь нүх. Конечных) орой хамта 2220 центнер үрһэнэй орооно сөбөрлөхө ёһотой байгаа. Тэд, лүүлэй мэдүүлгээр мнил 1705 центнер сөбөрлөгдөн байха юм. Хоёр триер хүдэлөө нэрэгтэй бодообше, үдэрйгөө нормы дүүргэлгүй. Эндэ хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэлжэ, үрһэ сөбөрлөлтө шамдуулха тухайда хэншэ оролдоногүй. Баһа, 6000 центнер ороононь сагаад талата, обин дээрэ бутаржа хөбтөнэ.

Тус колхоздо агротехническэ хэмжээбуулгын түсөбы бөөлүүлшэ мүн лэ муу байна. Шөбхэ зөөлтэ оройдоо 40 гаран процент гүйсэдхгдөө. 460 гектар таряалангай газар дээрэ саһа тогтоохо байһан аад, тэрэний 220 гектарынь үшөө дутуу байха юм.

Зэр зэмсэг ба хомут тоног зааабарилха хүдэлмэри унжагайрна. 40 плуугуудһаа 17-нь, 120 хомут тоногһоо—15-нь бэлэн болоо.

Энэ колхозой хүршэ—«Новый Мир» артельдэ хабарай тарилгада бэлэдхэл бүри өхө таһалдагтай байна. Тэдэ

зэр зэбсэгэй зааабарилга ба үрһэ сөбөрлөлтэ үшөө эхилээдүй.

«Новый Мир» колхоздо энэ шухала хэмжээбуулга таһалдажа байһанайн гол шалтагаан юб гэхэдэ: колхознигуудай дунда жаяг заршам тон була. Правлениин түрүүлэгшэ, коммунист Паныков гэлшэ колхозойгоо ажал хүдэлмэри туримтай болгохо тушаа хэмжээ абахын ороңдо, хөдөш үдэр удаагаар архидаад, хөтөрхөдөө, таряан-ажалай бригадын бригадарт, МТФ-е даагша ба бусад олон колхознигууды энэ архидаанда хабадалуулжа.

Эдэ колхозуудта политшко-гэгээрэлэй хүдэлмэри мартагданхай. Дзержинский нэрэмжэтэ артельдэ клубынь саг үргэлжэ хаалтатой байдаг. Хөрбөө эндэхи партийна ба комсомольско организацинууд ойлгууламжыл хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг бай-балынь, ажал үйлдэрини амжалтанууд туйлагдаха байһан эли мэдэгдөнэ. Зүгөөр, эдэ колхозуудта коммунистуудын үйлдэбэри дээрэ түрүү үүргээ гүйсэдхэнгүй.

Дээрэ дурсагдаһан колхозуудта хабарай тарилгада бэлэдхэлэй таһалда-лые дары усадхаха ба эшэңдэ зэмтэй хунууды хөбөөхэ тушаа хэмжээ абахынь, Бичурын аймагай организацинуудһаа эргилэнэ.

И. ХАРЬНОВ.

Хүдэлмэрини унжагайрһаар

Ново-Средненский совхозедай, Куй-бшевский нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Тимофеев) тариа сохигобо мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. Хөдөн олон гектар гречиха, шениңдэ ба хүхэ солотонь саһаада дарагдаад хөбтөнэ.

Эндэ хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри өхөөр унжагайрна. Колхозойгоо нима гүнзэги таһалдада ороод байбашы, зарим колхознигуудынь

ажалта гарадаггүй байха юм. Х. Явстревова, Я. Савельев ба бусад 1940 он соо нөгөшө ажалта үдэр олоогүй байба.

Тус артельдэ ажалай жаяг заршам шангадхажа, хүдэлмэриень найжаруулха тухайда аймагай газартаряалангай таһаг анхарха ёһотой.

Д. БИЧУРСКИЙ.

Бичура.

КОЛХОЗУУДА САГ ҮРГЭЛЖИН ЗВЕНОНУУДЫЕ ЯАЖА ЭМХИДХЭХЭ ТУХАЙДА

Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан эрхим звенонуудай ажал хүдэлмэрини арга-дүршэл хадаа колхозуудта үргэлжин ба үндэр ургасын звенонууды хайшан гэжэ эмхидхэхэ тухайда жэшэе харуулна.

Звенонууды бүрдүүлгэ. Хүдөөажахын артелиин уставай ёһоор, колхозуудта таряан ажалай бригаданууд эмхидхэгдөнэ. Тэрэндэ хүдөө ажахын зэр-зэмсэгүүд, адуу морид, эдлүүрин газарай талмай ба бусад үгтэнэ. Тиймэһөө, звенонууды эмхидхэжэ эхилэхөө үндэ, бригадын хүдэлмэридэ—таряан ажалада хабаадасалгаһуу колхознигуудые гаргажа, бригадын членууды звенонуудта тэжүүртэй тэвшөөр хубаан үгэхэ хөр-рөлтэй. Бригадануудай шухала хэрэг-лэлнүүды хангадаг колхознигууды звенонуудай членүүд болгохо ябадал хоригдоно. Ушарынь, моршод, сторожнууд, поварнууд ба мүн тэршэлэжэ бригадын саг зүүрин, үрдиһэ хаһын ажалада бэхижүүлэгдөн колхознигуудай (түлшэ ба үнэ зөөгшэд, хил-гөшэд ба бусад) ажалынь звенонуудай членүүдэй ажалһаа тэд ондоо байха юм.

Бригаданууд ба звенонууд болбол колхознигуудай дураһууд, дүй-дүршөл ба шаабариниень хараадаа абажа, тэдэние звенонуудта зүбөөр хубаарилан табижа зэргэтэй. Звено бүхэн хадаа эдибхитэй ба эмхитэй ажалы, хүнэ ба хүнгэн хүдэлмэри буюу, урдаа табигданай зорилгонууды амжалтатгайгаар шиддэжэ шалахаар байгуулагдаха ёһотой.

Звенонууды гансахан һайн дураар бүрдүүлжэ ябадал буруу гэжэ түрүү звенонууд тогоруулаа. Нэгэ звенондөн

бригадын шэлдэг хүнүүды ба нүгөө-дөһөн—заршамгаар нула, залхуу хүнүүды табижа болгохгүй. Нүүд-шын звенонууд хүдэлмэри ажалта-тайгаар ябуулжа шадахагүй мэдөөжэ. Звено бүхэн өхө ба бага мөргөжэлтэй хүнүүдөө бүрдэхэ ёһотой. Мүн тэршэлэн үбгэн ба һамгац хоёрые нэгэ звенодо оруулха хөрөлтэй. Тэрэ-нээ гадна, партийна ба комсомольско эдибхитэдые звенонуудта зүбөөр хубаарилан табижа шухала. Зүгөөр, залхуулуудай звенонууды эмхидхэлгэ хоригдохо ёһотой. Тэдэнэр хадаа социалистическэ мурьсоо ба ойлгуулалтын хүдэлмэри дэлгэрүүлжэ хөрөгтэ угаа ехэ түшөг болохо байна. Гөрэй эзэн эхэнэрүүды тусхай звенонуудта бэхижүүлжэ хөрөгтэй.

Таряан ажалтай колхозуудай звенонууд 6—8 хүнөө бүрдэнэ. Юб гэхэдэ, звенодо олон хүнэй байбал, звенондын колхозник жэлэй хүдэл-мэри тодо һонороор хүтэлбэрилжэ шадахагүй болоно. Хоёрдохоор, звено-нууд болбол түхэрэжэ жэлэй торшо соо хүдэлмэрилжэ, комбайнаар хураалгада бараадаа хабаадаха ёһотой.

Звенонд ба тэрэнэй уялга. Брига-дир хадаа үнэхөөр мөргөжэлтэй, үүсхэлшэ ба эмхидхэлшэ хүние колхознигуудай дундаһаа шөлөжэ, звено хүтэлэгшэ—звенонд болгон табижа уялгатай. Звенонууд ба мүн тэршэ-лэн звенонуудай членүүд бутладаа колхозой правленээр баталаһаха ёһо-той.

Звенонд хадаа звено соолх ажал, социалистическэ мурьсоон, ойлгуулалтын хүдэлмэри ба агротехническэ һуралсалы эмхидхэнэ. Бүтэдэ чле-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бригадир А. Азимов (Узбекиз ССР, Роматанска район, Сталиной нэрэмжэтэ колхоз) өөрингөө бригадын газарта үтгэжүүлгэ хэмэ байна. (ТАСС-ын фото).

Мүнөөдэрэй зорилго

Машкый республика болбол байшан оной торшо соо овощин тарилгы—29,1%, картофелин—34,4% ехэдхэ хэ, гектар бүриһөө 120 центнер карто-фел, 115 центнер овощ хурнаа уял-гатай. Городой арад зонинэ овощоор бүрин халгахын тулада доодо захын 5000 квадратна метр талмай эзлэн 50 теплицүүды, 47000 парнигуудай рамалууды, дулаалагдаһа 33000 рас-саднигууды бариха хөрөгтэй.

Залгадаан зорилгонууды амжалта-тайгаар шиддхэлжэ хадаа овощ тарил-гада жэшэте найнаар бэлэдхэлгэнэ дулдидна.

Тэдэ эртын тарилга эхилхөн айсуй болоод байха үшөө олон парнигууд ба теплицүүд бүрдилгэдүй, агротехническэ хэмжээбуулганууд халгалтаггүйгөөр бөө-лүүлэгдэжэ байна. Картофелин үрһэ хаалга мүнөө хүрэтэр түгэхгөдөдүй. Зайграйн аймагай овощин тарилга-

да мэнэ һаяханай түхээржэ захааб. Зайграйн, Кабанский ба бусад айма-гуудта овощ тарилгы бэлэдхэлэй хү-дэлмэри колхознигуудай олоороо ха-баадалга эмхидхэгдөнөгүй.

Овощин тарилгы зэбсэг түгэс бө-лөдхөлгөйгөөр урчуха тухайда ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Совнармо-мой тусхай заабаринэ Улан-Удэ ша-дарай ба бусад районуудай хүтэлбэрил-гы эмхи-зургаанууд одоо болотор бөөлүүлэгүй.

Ехэ удхашанартай хөрөгтэ харюу-салгагүйгөөр халдаха ябадала хойшоло-нгүй эсэс табижа, овощ тарилгада бө-лөдхөлшэ шамдуулха, февраль һары нэгэдхл арбан хоног соо эртын овощ тарилгы захаалха—энэ хадаа мүнөө-дэрэй манай шухала зорилго мүн.

В. ДУБРОВСКИЙ.

10-нь БЭЛЭН, ҮШӨӨ 7 ТЕПЛИЦЭ ХЭРЭГТЭЙ

Январин 6-да боложо үнгарһан түрүү овощеводуудай зүблөн хэдаа овощы али болохоор элбөгжүүлхы бүхы колхознигууд, овощеводууд ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэны урла-һан байна. Түрүү колхозууд болбол эрхимүүдэй урлаада бодото хөрөгөөр харюусажа байһад. Эртын овощ тарилгы түгэхөн колхозууд Улан-Удэ город шадарай районуудта олон. Тэдэ-нэр апрель һарада Улан-Удын арад зоңдо эртын овощ үгэхын түлөө ехээр оролдожо байһад.

Иволгин АЗО-е даагша нүх. Демин болбож уржалар манай корреспондент-

тэй хөөрөлдөхөө итгэжэ мэдөөсөбө:

«Манай эндэхи колхозууд овощын энэ жэлэй тарилгада урда-урдлинһаа нилээд найнаар бэлэдхөжэ байна. Овощ тарилгы ехэдхэ зорилготойгоор, бүри олон теплицүүд ба парнигууд баригдана. Одоо үелэ 10 теплицэ бэлэн болгогдоо. Үшөө 7 теплицэ бариха хөрөгтэй. Олон колхозууд эртын овощы февралын 10-да тари-жа захаалхын тулада, мүнөө ехэ шан-гаар хүдэлмэрилжэ, теплицүүдэй барилгада колхознигуудай хүсые олоор элсүүлбө.»

КОЛХОЗНИГУУДА БУУСА ШАДАРАЙ ГАЗАР ТАНАЛХА ТУХАЙДА

Һаяхан, БМАССР-эй Совнарком болбол колхознигуудта бууса шадарай га-зар танаалжа үгэхэ тухайда асуудал ту-шаа тусхай тогтоол гаргаһан байна.

Тус шиддхэборин үндэһэ һуури дээрэ, Айнгүйсэдкомууд болбол колхозник айл бүхэндэ бууса шадарай газары нормын ёһоор (зүгөөр 0,6 гектарһаа дэшэ) танаалжа үгэхэ болно.

Бууса шадарай газары нэзлэки үргэлжөөр танаалха ба тэрэнь колхозни-

гуудай гэр байрадань дүтэ байха ёһотой.

Гадна бууса шадарай бэлэн газар үгы байһан колхозууд хадаа, шүүжэ өрөөн колхозит—айл бүхэндэ хэмжээтэ газарынь үгэхын тулада, хамтын газарай фонд сооһоо хөрөглэн зэргээр танаалха ушартай. Энэ хүдэлмэри мартын 1 хүрэтэр дүүргэхэ болзор тогтоогдобо.

нүүдтөө хамта бүхы ажал хүдэлмэри-нэ хабаадасалдаг, колхозник бүхэнэй хүдэлмэри ходоодо—үдэр бүри шалга-жа байдаг, өөрингөө звеногой таряа-лан дээрэ тракторна хүдэлмэри мүн шалгалсаха зэргэтэй.

Унаагай хүсэн, хүдөө амахын зэр-зэмсэгүүд, таряалангай талмайнууд, культуранууд тухайда, Шухала зэмсэ-гүүд ба хөрөгсэлүүд болбол звенонууд-та бөшэ, харин түсөбэй даабаринууды саг болзор соонь дүүргэхэ зорилготойгоор, звеногой член бүхэндэ даалгажа үгтэдэг байна. Унаагай хүсые тусхайда шүүрт-та даалгаад байгаа һаа, хүдэлмэри саг соогоо бүтэдэг байна.

Таряалангай талмай хадаа газар элжэ захаалха үедэ—намар гү, али хабар звенонуудта нөгэ жэлээр даал-гагдажа үгтэдэг. Одоо үедэ звенонууды байгуулжа байһан колхозууд болбол таряалангай талмай мүнөө тушаалжа үгэхэ ёһотой. Юб гэхэдэ, үбөл саһа тогтоогдохо, тийгэд эртэ хабар хайлаһан саһа тогтоогдохо ба тарилгын урда тээхи эдлэлтэ ябуула-даха байна.

Звенонуудай харюусалга доро таряа-лангай талмайнууд, элбэниын культу-ранууд тушаалдажа үгтэдэг байна. Звено гансахан нэгэ культуры болбо-соруулха ёһотой. Тийхэтэй хамта, хэтэрхэй оловшы культуранууды ёһо дүүргэжэ болбосоруулга хоригдохо байна.

Түрүүшүүлэй дүй-дүршэл хадаа звено бүхэндэ залаата 2-4 культура-нууды (тэрэнэй тоодо нөгөннинь—намар тарилгада ба нүгөөдэ хоёр-турбанинь—хабар тарилгада) тари-хада ашагтай байна гэжэ харуулба.

Звенонуудта тарилгын культуранууды хубаажа үгэхэдөө, дооро дурсагда-һан зүйлүүды хараала абаха хөрөг-тэй:

а) газарай хүриһөнэй шанар ба тарилгынь талмай урда жэлүүдэй элдүүрилгэ, эдлэлтэ;

б) түхэрэжэ жэлэй торшо соо дүү-рэн даабарингаар звеногой ажалла-га. Комбайнаар хураажа болохо тал-майнууд залаата культуранууды тарилга-д звенонуудта тушаалдаха ёһотой. Ушарынь, иймэ тарилгануудай хүдэл-мэрини хабар ба намар сүлөөтэйгөөр ябуулагдаха байна.

Культуранууд ба тарилгын талмайе тушаалдажа, бригадын эдибхитдэй хабаадасалгатайгаар тусхай карта зөдөхо хөрөгтэй.

Итгэжэ тогтоогдохон звенонууд хадаа саг үргэлжин гэжэ нэрлэгддэг юм. Юб гэхэдэ, звеногойнь состав бүхэли жэлэй торшо соо нэлгэхгүй, мүн газарайн талмайынь нэгэ жэл соо бэхижүүлэгдэхэ юм.

Звеногой агротехническэ түсэб. Звено-вод хадаа даабаринуудһаа үндэлэн, гол түлэб хүдэлмэрээр агротехническэ түсэб зөдөнө.

Звеногой состав, таряалангай газарай талмайнууд ба хэмьшэ, унаагай хүсэн ба хүдөө ажахын зэр-зэмсэгүү-ды хэрэгдэлгэ, агротехническэ ямар заабаринууды жэлэй ямар сагта бөө-лүүлжэ ябадал ба бүхы культурануудай урсаар уялганууд түсэбсоонь уридшалан хараалагдаха ёһотой.

Ефремовскэ звенонуудай илгаа ба тэрэние эмхидхэлгэ. Ефремовскэ звенонууды эмхидхэлгын гол гуримуудынь саг үргэлжин звенонуудайхитай адли юм. Тийбэ-ябашы, энэ звено-нуудай хоорондо мүнөө дээрэ илгаа-нууд бии байһаар. Ефремовскэ саг үргэлжин звенонуудта илгаа лэ баян ургасын мастернууд, ефремовсүүд халтаржа ажалладаг. Ефремовскэ звенонууд хадаа мөргөжөлтэй ба дүй-

БМАССР-эй СОВНАРКОМДО

1941 оной февралын 5-һаа 25 боло-тор бүхы һалбаринуудай промышлен-на предприятинуудай бөшөлгө Бурят-Монголой республика дотор үнгарһа гэжэ Совнарком тогтообо. Энэ ехэ удхашанартай хэмжээбуулга БМАССР-эй Арадай Ажахын Бүрдхөлэй Управлени-дэ даалгадана. Нархозучедой район инспекторнууды ба социалистическэ промышленностин бөшөлгө хабаада-һан хүдэлмэрилэгшэды улаагаар хал-гахынь ажаалһадай депутатуудай ай-гүйсэдкомуудай ба горсовеүүдэй тү-рүүлэгшэныре уялгалба.

Совнарком болбол промышленностин бөшөлгын дүнгүүды аймгүйсэдкому-дай заседанинууд дээрэ зүбшөн хөлө-хынь, район дотор ноугай промышлен-ностие хүгжөөхэ тухайда тодорхой шиддхэбэри абахынь ба бөшөлгын материалнууды дооро дурсалдаһа болзоруудата БМАССР-эй УНХУ-д үгэхынь аймсовеүүдэй түрүүлэгшэны ба Нархозучедой инспекторнууды уял-галба:

- 1. Кабанский, Зайграйн, Мулар-Шибэрэй, Иволгин, Тарбагатайн ба Селе-нгын аймагууд—1941 оной мартын 5-да.
2. Бичурын, Хоршин, Яруунын, Зай-дын аймагууд—мартын 7-до.
3. Баргажанай, Закаменай, Кяхтын Тунхэнэй районууд ба Улан-Удэ горо-—мартын 8-да.
4. Баулин, Хойто-Байгалай ба Окын районууд—мартын 10-да.

Жэлэй тоосоо саг соонь табилга БМАССР-эй УНХУ-да, тусхайта Нархо-матуудта ба шалгалта хэдэг бусад өг-хи-зургаануудта болзор соонь хүргэхы предприятинуудай, наркоматуудай, трес-тиүүдэй ба СССР-эй Наркомфин ба Го-плашай ЦУНХУ-гэй формын ёһоор, про-мышленностиин хүдэлмэри тухайда жэ-лэй тоосоо табилга бусад эмхи-зурга-нуудай хүтэлбэрилэгшэды дуралгалта-ба.

Модо бэлэдхэлые удааруулна

Зэдын аймагай, Дирөөтэй сомон, «Социализм» колхоз болбол мүнөө ян-варь һарын үнгарһа байхада, модо бэлэдхэлнгээ түсөбэй гурбанай нэм хуошинеһу дүүргэлгүй: аар 5000 га-ран кубометр модо бэлэдхэгдэдүй бай-һаар.

Модо бэлэдхэлгы таһалдада оруул-һанайн шалтгаан хадаа ушаанай ба колхознигуудай хүсые халга соонь тү-сөбэй ёһоор элюүүлэгүй дээрһөө боло.

Колхозойн түрүүлэгшэ Бадмаев болбол модо бэлэдхэлые өөрөө бүтэхэдэ шиддхэлгэ, энэ ехэ удхашанартай хүдэл-мэрини темпы хурдалдаха талаар эрхи хэмжэнууды абаһагүй.

Комсомолец.

дүршэлөөр баян колхознигуудһаа бү-рдлөжэ, наука ба бодото хүдэлмэри холболдуулан эрхилжэ, сталинска баян ургасын түлөө өршөмтэй тэмсэлэй жэшэе харуулха уялгатай. Хөрбөө эди-бхитэй найнаар ажаллаад байбал, саг үргэлжин звено бүхэн ефремовскэ боложо, элбөг дэбзөг ургаса туйлаш-шадаха аргатай. Тарянажалада хүдэл-мэридэг колхознигууд бүгдөөрэн еф-ремовсүүд болохын түлөө эрмэлзэн ёһотой.

Ефремовскэ звенонуудай ажал хү-дэлмэри—тарилгын талмай дээрэ туршаалга хэлгээр, бишинхан талмай-һаа үндэр ургаса хураалгаар хивээр-лажа өгтө болохогүй.

Ефремовскэ хүдэлөөн хадаа олоний-тын хабаадасалгатай байхадаа, бүри-ехэ, бүхы колхозой, районы таряал-дээрһөө үндэр ургаса хураахадаа—хүсэтэйдэ тоологдохог байна.

Ефремовскэ звенонууд хадаа мүн тусхай 2-10 гектар талмай дээрэ туршалгын хүдэлмэри ябуулжа, таряа-гытлаа газар дээрэ түрүү агротехни-кы бөөлүүлхэтөө хамта, рекордно бө-байн ургаса хуралгын теорин бүри нарижуулха зэргэтэй.

Колхозуудай ажалы звеногой ёһоор эмхидхэлгын хэды ехэ ашагтай бай-һынь манай республикын звенонууд 1940 сной хүдэлмэри тодоруулан ба-римталба.

Ноугагуудай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд хадаа ВКП(б)-гэй XVIII съездын шиддхэборини хэлбэрилгүү-гөөр бөөлүүлжэ, ажалы звеногой гуримаар эмхидхэлгэдэ шууд орол-то уялгатай.

В. МАМИЛОВ—БМАССР-эй Наркомзэмэй агроном.

ПАРТИЙНА АЖАЙДАЛ

Коммунистууд түрүү үүргэ эзэлнэ

Коммунистууд хаанашье, ямаршье үүдэмэриэ байхдаа, партийна бэлтгэлдэ дахуулан ябах, түрэгэй ба ажалай заршамыя нарыар сахилгын болго жөлөө харуулха уялгатай. Иймэ шаарые бөөдөө нэбтэрүүлхын тулада, түрүүлэн, өөрынгөө үйлдэбэрийн түрэгэй мэргэжэлы ба политическэ үржээ дээшлүүлхэ ёһотой.

Улаан-Удын шэлэй заводой коммунистууд ажал дээрэ түрүү үүргэ эзэлнэ. XVIII партийна конференцийн нэбтэ социалистическэ мүрысөөн заводой хүдэлмэришэдэй дунда үргэн да-жастайгаар ябуулагдажа байна. Малга-машто цех даабарья ходоодо үзүүдэн түрэнэ. Тус цехэй начальны коммунист нүхэр Шохина хүдэлмэришэдэй дунда ажалай заршамыя эрхэмээр та-лажа шадахан ба мүрысөөө хүтэлбэри-лэ.

Абахан шидхэбэрэ заабол гүйсэдхэхэ

Улаан-Удын «Гастрономой» дэргэдэхи партийна организаци (секретарь Э. Эльбаум) муугаар хүдэлмэришэдэй дээрэ абахан тогтоолуудад түрүүлхын түлөө тэмсэнэгүй.

Разгальдеева гэгшэд агитаторлар хүдэлмэришэ болоһон аад, өөһэдннгөө аруун уялганууды дүүргэнэгүй.

Оборонно хүдэлмэрийн шэнэ амжалтануудай түлөө

ВКП(б)-тэй Закамшай сэрэгэй таһа-даагша нүхэр Аветов болбол манай ошондонтгэдэ нилгэжэ хөөрөбө.

мүрысөөн 12 дахин эмхидхэгдэб. Хоро-ной аюулһаа хамгаалалгын 65 инструк-торнууд бэлдхэгдэб. Улаан Армияда эр-хим бэлдхэгшэй хүбүүды үгэхын зор-илгоор призывнигүүд ба допризыв-нигүүдэй дунда ехэ хүдэлмэри ябуулагда-хан байна. Мүнөө малай аймаг дотор ПВХО-тэй ба ГСО гэй хэдэн арбаад жүр-жогүүд хүдэлмэришэ. Мүн, ворошилов-ска буудалгадай 39 жүржогүүдта хам-тадаа 881 хүн элсүүлэгдэб хуралсажа байна.

Бонин хөөрэлдөөн

Буркопсоюзай агитколлектив болбол хулгуулийн уцасток байһан газарта ажабуудар хуяагшад дунда ойлгуу-ламжын хүдэлмэри хайнаар ябуулажа байна. Элдэб асуудалуудар хөөрэлдөө-нүүд ба элдхэлнүүд үнгэргэгдэнэ.

В. И. Лениний паба бараһаар 17 жэл болоһон үдэртэй дашарамуудан, агитатор нүхэр Данилин өөрынгөө уцасток дээрэ «17 жэлдэ Ленин гүйгөөр, Лени-ний замаар» гэгһэн асуудалар, боиоши-хоншье һаа, удха түгэс элдхэл хэбэ. Нүхэр Данилин хадаа Лениний револю-ционно ажал ябуулгын ба тэрэнэй паба бараад байхдаа, нүхэр Сталиний үгэһэн талгариг тухай хөөрөжэ үгэбэ. Хулгагшад ехэтэ һонирхоһон ба олон асуудалууды асуужа, тодорхой харюунууды абайхан байна.

Агитаторай үгүнүүды анхаралтай-гаар соносоһоной һүүдэ, нүхэр Дорф-ман нилгэжэ хэлэбэ: «хаавта засагай байрхдаа үгэтэй зоной, илангаая ядуу еврейнуудэй ажабайдал угаа хүшэр, уйдхартай, зоболонтой байһан юм. Би хадаа еврейнууды ходалтын үедэ, тэр-рээндэ эсэргүү тэмсэлдэ хабалалсаһан байнаб. Тэрэнэйгэ түгөө судалдажа, 11 жэлээр заралдаа һэм. Советскэ за-сагай тогтоолдоходо, урдын зоболонто байдалнууд мартадан, зөл жаргалта байдал эрөө һэн. Мүнөө, ажал хэжэ ша-дахагүй наһатай болоһон дээрһээ, гүрэн-һөө пеше абааб. Зөл жаргалта бай-далы бидэндэ Ленин ба Сталин олгов. Лениний замаар советскэ засагы хү-тэлбэрилэн илалтаһаа илалтада хүргэ-нэ, аравуудай вождь агуухэ Сталин манда!»

Энэзгээр тэрэ хөөрэлдөөн дүүрбө. Д. КОЛМАКОВ.

Буудалгын шэнэ клуб нээгдэбэ

ВКП(б)-тэй айкомой (Закамей) сэр-эгэй таһагай ба осовиахимай аймосе-дэй үүсхэлээр, Зэцын вольфрамай комбинатид дэргэдэ буудалгын клуб нээгдэбэ. Энэ клуб аймаг дотороо ябуу-лагдажа байгаа нийтын оборонно хүдэл-мэришэ хүтэлбэрилхэ байна.

Бурхангүйшүүдэй кружок

Хорини МТС-эй дэргэтэ эмхидхэгдэ-һэн бурхангүйшүүдэй кружок болбол эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Кружогойхид хадаа МТС-эй хүдэлмэ-ришэдэй дунда 23 хөөрэлдөө үнгэргэ-һэн ба ханын хоёр газетэ гаргалан байна. Мүн, өдмээр болбол колхознигуу-дай дунда 25 лекци, 27 хөөрэлдөө, 7 элдхэл үнгэрбэ. Энээндэнь хамта 2497 хүн хабалдаа. МТС-эй директор нүхэр Васильев семейскэ колхознигуудай дун-да 5 лекци, 5 элдхэл хөһөн байна.

Диспетчер Николай Журин

(Манай корреспондентһа).

Шара үнгэтэй шэрээр будагдлаһан хоёр дахар үндэр гэрнүүд зурагтар харгын баруугаар олоороо жэ-рылден харагдана. Энэ болбол Галуута нуурай дэргэдэхи, түмэр замай станци мүн. Эндэ диспетчер нүхэр Николай Павлович Журин ажаллана.

—1916 ондо бөлэй. Нэгэдэхи импе-риалистическэ дайнай эсэсэй тэрэ үе хадаа бүхы ажаллан арадта тон елэ хохидол ба ядарал ушаруулаһан байна. Би, бага наһатайшье һаа, эдихэ хоол олохын түлөө, өөдөгүй тулоур ажа-буудалтай түрэхидөө орхижэ, хүдэл-мэри бөлөржэ гараа һэм. Тийн Ир-кутскэ городей түмэр замай станцид; телеграфистаар хүдэлмэрилжэ эхл-лэб...—гэжэ Николай Павлович өөрын-гөө урмын ядуу байдалы наһан, на-һан хөөрөнэ.

Агуухэ Октябреска Социалистичес-кэ Революцийн ашаар арад бүгэдэ эр-хэ сүлөөтэй болжэ, засагаа гартаа абахадань, Николай Павлович өөрынгөө бүхы шадабарие советскэ ороной халбаралтын түлөө үгэжэ эхилэ һэн Чехословацка үймөөшэдэй, семеновскэ бандануудай колчаковска ноходоудай ерэхэдэ, нүхэр Журин болбол больше-вик нүхэдтэйгөө хамта тэдэндэ эсэр гүүсэн героическаар тэмсэбэ, Иркутскэ городей хамгаалтын түлөө байлдаанд; нэгэтэ бэшэ хабалдаа.

1928 онһоо 1940 он хүрэтэр, Улан-Удын станцида, диспетчерэй туһалаг-шаар, диспетчерээр, ахалагша диспет-черээр хүдэлмэрилэб. Графигай ёһоор поездууды эльгээлтые 100 процент хангадаг байгаа. 1936 он болбол Ни-колай Павлович Журинда хоёр ехэ баяр асарһан байна. Энэ сусаршагүй хүн хадаа алтан одото Кремль соо, аравуудай багша, вождь нүхэр Стали-тай, мүн тэрэнэй соратнигууд—Мо-ло-

тов, Ворошилов, Андреев, Калинин, Жданов ба бусадтай уулзаа һэн. Ямар ехэ зол, ямар ехэ баяр тэрэнэй хуби-да хүртэһэн байгаа! Тус уулзалта тэрэниге ехээр зоригжуулаа. Зоригын бүри шангаар хатуужаа.

Энэ жэлдэ Николай Павлович бол-бол «Сталинска уриагай» значогоор шагнагдхан байна.

1937 ондо, СССР-эй Зам харилсаа-най Арадай Комиссар болбол тэрэнэй һайн хүдэлмэришэ сэгнэжэ, «Хүндэтэ түмэрзамша» гэгһэн значогоор шагна-һан юм. Түмэр зам дээрэ хүдэл-мэрилжэ зуураа, Николай Павлович болбол сталинска Нарком, алдарт Лазарь Моисеевич Багановичтой таб-дахин уулзажа, хүдэлмэришэ хүдэр гарынь хүсэтэй шангаар баривал байна. Лазарь Моисеевич болбол ажа-байдал ба хүдэлмэрийн үсэлюинууд тухай уулзаха бүридөө тэрэнһээ асуу-даг байгаа.

Мүнөө, гүн үһата Галуута нуурай дэргэдэхи станци дээрэ ахалагша дис-петчерээр хүдэлмэрилжэ байха үедөө, жалдаа һайнаар хандана, тэрэнэй ша-мар хүтэлбэрийн ашаар вагонууд хүсэдөөр ашаглагдана. Хүдэлмэрийн прафигы нарыар сахана.

Түмэр зам дээрэ үни удаан саг соо үнэн сэхээр ажаллаһанайгаа түлөө Николай Павлович Журин болбол 25 дахин үнэтэ бэлгүүдээр шагнагдһан байна.

—Мүнөө үбгөржэ ябанаб. Зүтөөр, миний зориги, хүсэ шадални үшөө залуу,—гэжэ Николай Павлович энэб-хилэн хөөрөнэ,—би бүхы хүсэеө большевигүүдэй героическа партийн түлөө, советскэ оломиллон арадуудай жаргалта байдалай түлөө үгэжэ. ДАБА ДАМБАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сагаанфиннуудтэй байлдаанда хабалдаһан, «Боевой габья-нуудай түлөө» медальнуудар шагнагдһан медицинскэ хүдэлмэрилгэгшэдэй группа (зүүн гарһаа): Н. М. Биндарь, М. И. Григорьева, Н. Г. Андреева, А. М. Тюрина, Е. Н. Черниева ба А. Ф. Федотова. (ТАСС-ын фото).

БУРЯТ НУРГУУЛИДА ОРОД ХЭЛЭ ЗААЛГА ТУХАЙДА

СР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй 1938 оной мартын 13-ай өдөр хадаа ород бэшэ нургуулинууд ород хэлэ хэрээрэ үзэжэ байһан хүдэлмэришэдэй дунда үргэн да-жастайгаар ябуулагдажа байна. Малга-машто цех даабарья ходоодо үзүүдэн түрэнэ. Тус цехэй начальны коммунист нүхэр Шохина хүдэлмэришэдэй дунда ажалай заршамыя эрхэмээр та-лажа шадахан ба мүрысөөө хүтэлбэри-лэ.

Мэдүүлэл соохи үгүнүүды зүбөөр холбожо шадалгагүй ушар—хоёрдох дутагдалын боломо. Бурят эхин нургуу-ли дүүргэһэн хүүгэдэй олонхын үгүнүү-дэ зүбөөр холбон хэлэжэ хураагүй дээр-һээ, өөрынгөө ханажа ябаһан юрын зүйлүүды ородоор хэлэжэ шадалгагүй байха юм. Ушарын, ород хэлэнэй грам-матикын байгуулалта бурят хэлэнэй-хилһээ онсо далаатай. Теэд, багшанар хадаа хөөрэлдөөнэй хэ-рэгшэды тоодоггүй ба хүүгэдэ ородоор дуунараасуулжа хурасаагүй байна.

али хоёрдох курсуудта хуража бай-тараа брлэдхэл багатай дээрһээ гаргаг-даһан хунүүды аймагай гэгээрэлэй таһагууд багша болгон дэбжүүдэг бай-на. Минийг анхахдаа, мүнөө багшана-рые томилхоодо, шагалаа үзэмээр саг болоо. Ород хэлэ муу мэддэг баг-шанар хадаа тэрэниге хүсэл шуудал-хын түлөө оролдосотойгоор оролсохо ёһотой.

багшанар болбол шабишарайгаа ородоор хөөрэлдэжэ хуралгада анхаралдаа хүс-сэд хандуулангүй. Харин 5—7 классуу-дай программа соо энэниге онсо тэмдэглэһэн байха юм. Хэлэхэдөө муу ушарһаа, бэшэхэдөө алдуунууды хэнэ.

нэ (хэлэ бэшгэй) бэлдхэлые үгэжэ байна. Тийхэтэй хамта, хэшэлнүүдтэе һай-наар бэлдхэхэ ба методическа лиге-ра тура шуудалжа, өөһэдннгөө мэргэжэлы дээшлүүлхэ шуудалжа. Мүн, бурят нур-гуулинуудта ород хэлэ заалтын онсо я-ланцууды мэдэхэ хэрэгтэй ба ород нур-гуулинуудта заадаг методые тэрэ хэ-бээрнэ бурят нургуулинуудта хэрэглэ-жэ болохогүй.

СР-эй роном.

Хүсэд бэшэ дунда нургуулинуудай дутагдалнууды мүн лэ эхин нургуу-линуудайхид ади байха юм. Нургуу-лишад хадаа зарим ород үгүнүүды бур-уугаар хэлэнэ, сохидолдо алдуу гаргана.

Ород хэлэ заалгада дутуу дунда зүйл-үүд үшөө олон. Тэдэниге усал-халжа, СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1938 оной мартын 13-ай дэргэдэхи хэрэг дээрнэ бэлдүүлхэ шу-хала. Тийхын тулада, хүсэд бэшэ дун-да нургуулийн багшанар өөһэдөө ород хэлэ мэддэгшээ саашада дээ-шлүүлхэ ёһотой. Дунда нургуулийн багшанар мүнөөнэй ород хэлэ дээрэ нургуулийн курсын хэмжээнэй зэргээр мэддэгшээ гадна, урдын славян-ска хэлые, ород хэлэнэй түүхы, урднай дурим г. м. мэдэхэ ёһо-той. Ушарын, энэ бүхы дисциплина-нууд багшанарта шуудал лингвистичес-

Бурят-Монголой багшанар өөһэдн-гөө мэргэжэлы дээшлүүлжэ, бурят нургуулинуудта ород хэлэны шуудалгада амжалтанууды туйлажа шадала байна. Профессор В. МУДРЯЦЕВ.

